

اثر ناآرامی‌های اجتماعی بر بازدهی بازار سهام

اقتصادهایی که از نهادهای قوی‌تر، حکمرانی بهتر و نظام دموکراتیک‌تری برخوردارند، اثر معکوس تنش‌ها و ناآرامی‌های اجتماعی بر بازدهی بازار سهام آنها به خوبی مهار می‌شود و آثار مزبور بر عملکرد بازار سهام ناچیز است (خط آبی).

در مقابل کشورهای که رژیم‌های **اقتدارگرایانه‌تری** دارند و فاقد نهادهای کارآمد هستند، این اثر منفی و بزرگ است: به طور متوسط بازده بازار سهام طی ۳ روز، ۲ درصد و طی یک ماه حدود ۴ درصد کاهش می‌یابد (خط سیاه).

البته، تفاوت‌ها در میان کشورها می‌تواند ناشی از عوامل دیگر، غیر از نهادهای سیاسی هم باشد...

دو عامل موثر در کاهش واکنش‌های منفی بورس در برابر ناآرامی اجتماعی

مشارکت مردمی (جامعه و بخش خصوصی) در فرآیند تصمیم‌سازی دولت

توانایی دولت در تنظیم‌گری بازارها بطوریکه موجب تقویت توسعه بخش خصوصی شود.

چه رفتاری از سوی سرمایه‌گذاران این الگوها را توضیح دهد؟

➤ یکی از این موارد، حجم سهم معامله شده‌ای است که به دنبال یک ناآرامی شدید، به شدت افزایش می‌یابد. زمانی که سرمایه‌گذاران در مورد ارزش یک دارایی، اختلاف نظر دارند، ممکن است معاملات بیشتری رخ دهد. از این رو، معمولاً حجم معامله بالا می‌تواند بازتابی از نااطمینانی از چشم‌انداز بازار باشد. این نتیجه نشان می‌دهد که ناآرامی‌های اجتماعی به جای ایجاد اختلال مستقیم در فعالیت‌های اقتصادی، از طریق کانال اطلاعاتی غیر مستقیم بر بازده بورس تاثیر می‌گذارند. در کشورهایی با **استاندارد حکمرانی بالا**، اختلاف نظر و عدم اطمینان زیاد در رابطه با عملکرد آینده اقتصادی به علت بروز ناآرامی‌های اجتماعی، مشاهده نمی‌شود. این امر شاید نشان‌دهنده توانایی نهادهای دموکراتیک‌تر در ایجاد صلح و سازش میان نظرات متفاوت باشد.

➤ در مقابل، این انعطاف‌پذیری ممکن است در سیستم‌های **اقتدارگراتر** وجود نداشته باشد. در این گونه کشورها، ممکن است نهادها کمتر بتوانند خود را با مشکلات اجتماعی سازگار کنند، به این معنی که ناآرامی‌ها می‌توانند منجر به افزایش نگرانی از عدم اطمینان بیشتر شود و عامل بازدارندگی سرمایه‌گذاران باشد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی

فروغ کریمی امیرکیاسر

منبع: صندوق بین‌المللی پول (IMF)

اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

